

Amsterdam Weerproof maakt de stad stap voor stap regenbestendig

Na een kletsnatte winter rijst de vraag hoe het verder moet met het waterbeheer van de binnenstad. Want niemand zit te wachten op nog meer plassen op straat en op de stoep. Maar door klimaatverandering komen er juist meer natte winters en vaker zomerse hoosbuien. Gaat dit wel goed? We vragen het aan Daniël Goedbloed van 'Amsterdam Weerproof', een initiatief van Waternet en de gemeente.

HENK LEENAERS

VANAF DE ELFDE verdieping van het kantoor van Waternet, waar Goedbloed ontvangt, heb je een prachtig uitzicht over de stad. Traag zie je de Amstel in de richting van de Berlagebrug stromen, breed als hij is ter hoogte van Stadshaven Amstelkwartier. Niet alleen via de Amstel stroomt er water naar de stad. Ook via het Amsterdam-Rijnkanaal en – soms – het IJmeer wordt er water aangevoerd. Maar steeds vaker komt er vooral veel water van boven, als neerslag, een probleem dat volgens klimaatdeskundigen alleen maar zal toenemen. Zo staat in de nieuwste klimaatscenario's van het KNMI dat de winters

de komende decennia nog een stuk natter worden en dat er 's zomers vaker hevige hoosbuien zullen optreden, vergelijkbaar met die in juli 2014. Daarover later meer.

Hinderlijk maar oplosbaar

Eerst maar even over de natte winter. Volgens het KNMI valt er in een normale winter ongeveer 200 mm neerslag. Afgelopen winter viel er 347 millimeter, dat is zo'n 70% meer. Al dat water moet ergens naartoe. Een deel komt via straatputten in het riool terecht, de rest zakt in de bodem en belandt uiteindelijk in het grondwater. Zolang de regen gelijkmatig valt over een langere periode, is er volgens Goedbloed geen enkele reden voor plassen op straat of op de stoep. Als dat toch gebeurt, zoals in de Roetersstraat ter hoogte van de Boekmanschool, dan heeft dat volgens hem niks te maken met de hoeveelheid water die kan worden afgevoerd. De rioleringsleidingen en rioolgemalen zijn namelijk groot genoeg om overtollig regenwater, samen met het afvalwater, weg te pompen naar de afvalwaterzuivering. Dat je soms toch een tram door een plas ziet rijden, bijvoorbeeld in de Muiderstraat, is meestal het gevolg van een onderhoudsprobleem, zoals een met herfstbladeren verstopte straatput. De toegang tot het

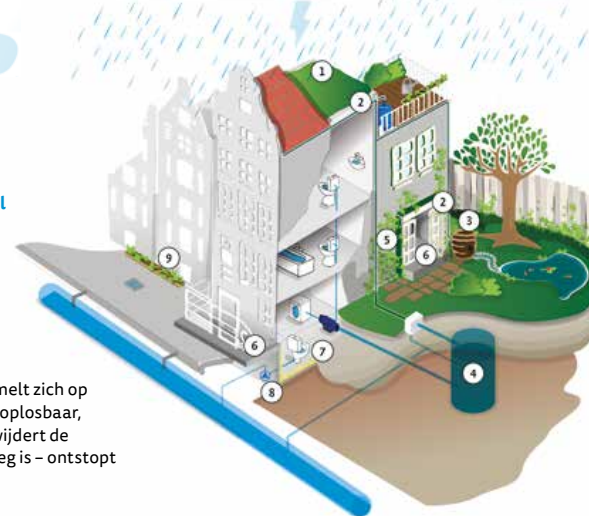

Na een flinke bui rijdt tram 14 in de Muiderstraat door het water.

FOTO: HENK LEENAERS

Wat kunnen bewoners doen om meer water vast te houden in en om het eigen huis?

- 1 groen dak
- 2 regenpijp afkoppelen
- 3 regenton
- 4 regenwatergebruikssysteem
- 5 groene gevel
- 6 drempel of verhoogd vloerpeil
- 7 waterrobuuste kelder
- 8 pomp
- 9 gevultuintje

BRON: AMSTERDAM WEERPROOF | ©NOORDHOFF UITGEVERS B.V.

riool is dan geblokkeerd en het water verzamelt zich op laaggelegen plekken. Dat is hinderlijk maar oplosbaar, aldus Goedbloed, want na een melding verwijdt de gemeente de blaadjes – als dat niet genoeg is – ontstopt Waternet de put en indien nodig het riool.

Water langer vasthouden

Oké, bij voldoende onderhoud van putten en leidingen hoeven natte winters geen probleem te zijn. Maar wat als er opnieuw een zomerse hoosbui over de stad trekt, zoals op 28 juli 2014? Toen viel er in korte tijd zoveel regen dat delen van de A10 werden afgesloten, vluchten op Schiphol werden geannuleerd en de straten veranderden in grachten. In de hele stad kwamen ruim 1200 meldingen van wateroverlast binnen, waaronder ondergelopen kelders, woonkamers en stations. Om dit soort problemen in de toekomst te voorkomen moet er meer gebeuren dan het riool ontstoppen, aldus Goedbloed. Want om zulke gigantische waterhoeveelheden af te voeren, is het rioleringsstelsel namelijk te klein. Maar de bestaande buizen vervangen door grotere is duur en veroorzaakt veel overlast, zoals opengebroten straten. Vandaar dat Waternet en de gemeente hebben gekozen voor een andere aanpak: regenwater langer vasthouden in de stad en daarna vervoerd afvoeren via het riool.

Regenbestendiger

Goedbloed is regisseur bij 'Amsterdam Weerproof', de organisatie die de stad voorbereidt op de gevolgen van extreem weer. Waternet en de gemeente doen niet alles zelf. Om meer water in de stad te kunnen vasthouden, moeten burgers en bouwers ook in actie komen. Of het nu gaat om een nieuwe aanbouw aan je huis, de aanleg van een appartementencomplex of het verbreden van een bestaande weg, bij elke verandering in de fysieke ruimte, zowel publiek als privaat, moet de betreffende plek voortaan zestig liter water per vierkante meter kunnen vasthouden. Dat zijn zes tot de rand gevulde emmers, en voor

eigen werkzaamheden van de gemeente zelfs zeven. Zo wordt de stad stap voor stap steeds een beetje regenbestendiger. De rol van Amsterdam Weerproof is het vergroten van het bewustzijn bij alle betrokkenen; de rol van de gemeente is om in elke bouwvergunning eisen te stellen aan de hoeveelheid waterberging. Voor bewoners die willen bijdragen zijn er tips om meer water vast te houden in en om het eigen huis.

Aanpak Artis en omgeving 'zeer urgent'

Toch is dit niet het hele verhaal. Goedbloed en zijn collega's hebben ook tientallen knelpunten in kaart gebracht die niet kunnen wachten op de volgende verbouwing. Daarvan ligt er één ('zeer urgent') in postcodegebied 1018: de omgeving van Artis. Op de website van de gemeente valt te lezen dat er incidenteel veel water op straat staat in de Plantage Middenlaan, de Plantage Kerklaan, de Henri Polaklaan en de Plantage Westermanlaan, plaatselijk zelfs tegen de gevels. Geen wonder, zegt Goedbloed, als we samen een hoogtekaart bekijken. De Plantage Kerklaan ligt namelijk in een kom, waar water – via de Henri Polaklaan en de Plantage Middenlaan – naartoe kan stromen vanuit het hoger gelegen Wertheimpark. En als voormalig onderdeel van de Nieuwe Prinsengracht ligt ook de Plantage Westermanlaan een stuk lager dan zijn omgeving. Samen met Artis worden er plannen gemaakt om de situatie in deze omgeving te verbeteren, bijvoorbeeld door meer regenwater vast te houden voor hergebruik. Meer hierover zodra de plannen gereed zijn.

Meer informatie: www.weerproof.nl